

OLIMPIADA DE ȘTIINȚE SOCIO-UMANE
ETAPA NAȚIONALĂ
2026
DISCIPLINA PSIHOLOGIE

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de 3 ore.

SUBIECTUL I **(30 de puncte)**

Civilizația nu este altceva decât efortul de a transforma un comportament instinctiv și egoist într-un comportament social bazat pe responsabilitate.

(Arnold Toynbee, *Studiul istoriei*)

Pornind de la ideea de mai sus:

- descrieți succint două categorii de factori care pot influența comportamentele prosociale;
- exemplificați, pentru câte un factor din fiecare categorie prezentată, modul în care acesta poate influența manifestarea comportamentelor prosociale;
- definiți agresivitatea ca tip de comportament antisocial și prezentați două dintre cauzele posibile ale manifestării acesteia;
- prezentați o modalitate prin care un tip de comportament antisocial se poate transforma într-un tip de comportament prosocial.

SUBIECTUL al II-lea **(35 de puncte)**

Imaginația este totul. Este avanpremiera atracțiilor viitoare ale vieții.

Albert Einstein

Realizați o analiză a imaginației și a motivației având în vedere următoarele repere:

- definirea imaginației și a motivației;
- prezentarea a trei procedee imaginative și a trei funcții ale motivației;
- evidențierea rolului motivației în raport cu fiecare dintre procesele/mecanismele psihice reglatorii;
- descrierea unei situații concrete care evidențiază relația motivație-imaginație-creativitate;
- argumentarea contribuției idealurilor și a convingerilor în construirea visului de perspectivă.

SUBIECTUL al III-lea **(25 de puncte)**

Analizați, în maxim 2 pagini, utilizând limbajul de specialitate, profilul de personalitate și conduita psiho-socială a personajului din următorul text:

Atticus făcea la fel în casă ca și pe stradă. Era un om care părea să aibă o busolă interioară ce nu dădea niciodată greș. Nu ridica niciodată vocea, nu își pierdea cumpătul și avea acea răbdare infinită de a asculta pe oricine, de la un copil la un nelegiuit. [...] „Până nu încerci să vezi lucrurile și din punctul lui de vedere, până nu te urci în pielea lui și nu te plimbi un pic cu ea, nu poți înțelege un om”, le explica el copiilor. Avea o curioasă capacitate de a rămâne calm în mijlocul furtunii, nu din lipsă de pasiune, ci dintr-o disciplină interioară de fier. Curajul lui nu era cel al unui soldat, ci acela de a susține o cauză pierdută doar pentru că era drept să o faci.

Atticus nu folosea niciodată forța, deși era cel mai bun trăgător din comitat, pur și simplu considera că a avea un avantaj asupra celorlalți nu îți dă dreptul să îi domini. „Adevăratul curaj”, spunea el, „este să știi că ești bătut înainte de a începe, dar să începi oricum și să mergi până la capăt, orice s-ar întâmpla.” În sala de judecată, vocea lui rămânea egală, politicoasă, dar de o

fermitate care tăia ca un brici orice minciună. Nu căuta să umilească martorul, ci să scoată la lumină adevărul, privindu-l pe acuzat nu ca pe un simbol al unei rase, ci ca pe un individ cu drepturi inalienabile.

Mintea lui funcționa cu o precizie etică rară. Putea să citească ore în șir în fotoliul său, detașat de zgomotul lumii, dar era gata să stea singur în fața unei mulțimi înfuriate, înarmat doar cu o carte și cu propria prezență calmă. Pentru el, conștiința nu era un subiect de negociere colectivă: „Înainte de a trăi cu alții, trebuie să trăiesc cu mine însumi. Singurul lucru care nu se supune regulii majorității este conștiința unui om.”

(Harper Lee, *Să ucizi o pasăre cântătoare*)